

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
 Egész évre — — — 20 kor. | Negyed évre — — — 5 kor.
 Fél évre — — — 10 " | Egyes szám ára — — — 40 fill.
 Nyilttér sáronként 3 kor.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
 Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
 Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratok nem adnak vissza. Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

A fehérhátú bankjegyek beváltása.

A nagyszebeni „Ujvilág” írja: Mint értesülünk, az erdélyi pénzintézetek a kormányzótanács beleegyezésével elhatározták, hogy az Osztrák-Magyar Bank által kibocsátott és a forgalomból elvont 25 és 200 K-ás bankjegyeket beváltják forgalomképes bankjegyekre.

A kormányzótanács engedélyével a beváltás Erdélyben, Bánátban és Magyarország románlakta területein a katonai hatóságok ellenőrzése mellett fog megtörténni. A beváltás határideje 1919. július 15-től 25-ig tart bármely pénzintézetnél, 26-tól augusztus 2-ig csak alaposan megokolt esetekben és Kolozsvárt csupán az alábbi intézeteknél lehetséges: Vatra, Economul és Kolozsvári Kereskedelmi Bank.

A bankjegyek beszolgáltatásának módja a következő: A benyújtó tulajdonos nevét ráírja a bankjegy fehér hátára. Kimutatást mellékel, amelyben feltünteti az átadó vezeték- és keresztnevét, a bankjegyek darabszámát, a pénznemet, a 25 és 200 koronások számát, a bankjegyek teljes összegét és írásbeli kijelentést tesz, hogy a beváltás saját veszélyére történik, a bankjegyek a bemutató tulajdonát képezik, vagy megbízás esetén a megbízó nevét, foglalkozását és lakását.

A beváltó pénzintézet elismervényt ad a bankjegyek átvételéről, amelyet néhány hét múlva be kell mutatni és ekkor az illető pénzintézet lepecsételt, forgalomképes pénzt ad vissza. Megrongált pénzt is beváltanak.

A felmerülő költségek fedezésére az első turnusban két százalék levonást eszközölnek, a második beváltási időszakban pedig három százalék a levonás.

Az átvett bankjegyeket forgalomképesekkel való kicserélés céljából a pénzintézetek Bécsbe küldik és az így kapott bankjegyeket a megfelelő lepecsételési százalék levonásával lepecsételt adják át a közönségnek.

A II-ik kiadású 20 K-ás és a 10.000 K-ás bankjegyekre a beváltás nem vonatkozik, mert a kormányzótanács rendelkezése ezen bankjegyek lebélyegzés után ugysis forgalomképesek.

A lakás-hygieneiáról.

Irta: Molnár M. Lajos.

A kényelmes, tiszta lakás lényegesen boflyásolja az ember egészségét. Csak az egészséges otthon biztosít kellémes családi életet és semmi sem enged oly tág teret a betegségek kifejlődésére, mint a nedves, piszkos vagy szűk lakás. Aki saját magát vagy hozzátartozóit egészségesnek szereti tudni, annak gondoskodnia kell arról, hogy lakása minden tekintetben megfeleljen a hygieniai követelményeknek. Nem szabad tulzásba vinni a takarékoságot, mikor az egészségről van szó, mert amennyivel többbe kerül a kényelmes, jó lakás, annyi orvosi honoráriumot és orvos-

ságot takarítunk meg. Inkább az apró-cseprő, felesleges kiadások redukálására törekedjünk, mintsem a lakbérén hozzuk be a kiadási többletet. Egészségesnek nevezhető az a lakás, amely terjedelmes, száraz, világos, kényelmes, tiszta és amelyben fürdőszoba és klozet van.

Lakásunk megválasztásánál főként arra kell gondot fordítanunk, hogy a szobalevegő ne legyen nedves és a falak teljesen szárazak legyenek. Ujjonnan épült házak nem teljesen kiszáradt lakásaitól óva intjük a közönséget. Béreljünk lehetőleg szabad térre vagy széles utcára nyíló lakást, de ha ez nem volna kerestülvihető, a szűk utcákban a minél magasabban fekvő lakásokat részesítsük előnybe. Kerüljük a gyárak és ipartelepek közelében fekvő városrészeket, melyeknek füstös és büdös levegője nagyon egészségtelen. Igen célszerű az olyan házban lévő lakás, amelynek kertje vagy tágas udvara van. A hálószoba délnek, délkeletnek vagy délnyugatnak fekszen és ablakai szabad területre nyiljanak.

A lakás alapos kiszellőztetése csak az esetben lehetséges, ha az ablakok különböző irányba nyilnak. Tulságosan vékony falak könnyen átengedik a hideget és meleget. Ez különösen a nagyon magasan fekvő lakások hátránya. Ez esetben célszerű faltakarókat használnunk. A falak tisztaságára is nagy gondot kell fordítanunk. Időről-időre tüzetesen meg kell vizsgálnunk azokat, hogy nem fészkeltek-e be magukat a hasadékokba rovarok és férgek. A padló legyen egyenletes és repedés nélküli. Puhafa-padlók hamar tönkremennek, legpraktikusabbak a keményfa-parettek.

Ha a lakásban nem volna külön vízvezeték és közös vízvezetékre vagy házikutra volnánk utalva, ügyeljünk arra, hogy az mindenkor tiszta, fedett és a klozettől kellő távolságban legyen. Előnybe részesítendő az olyan lakás, melynek külön klosetje van. A lakás összes szobái legyenek fűthetők. Vizsgáljuk meg a kibérlés előtt azt is, hogy a fűző- és fűtőkályhák jó állapotban vannak-e? Legelőnyösebb és legjobb a gáz- vagy villanyvilágítás. A lakás több szobából és külön konyhából álljon. Ha csak lehet, ki kell kerülni azt, hogy ott aludjunk, ahol napközben tartózkodunk, vagy főztünk. Idősebb gyermekek aludjanak a szülőktől elkülönítve és nemek szerint elválasztva. Minden alvóra a rendes szobamagasságot véve alapul 4 négyszögmetnyi helyet számítsunk. Szükséges ezeken kívül a külön mosókonyháról, külön padlásról, pincéről és éléskamráról való gondoskodás is. Az itt elmondottakat a lakás kibérlésénél kell figyelembe vennünk. A lakás használatánál és rendben tartásánál a következőkre fordítsunk különösen gondot.

A butorok kellő elhelyezése sokkal fontosabb dolog, sem mint hinnénk. Sok lakás csak azért látszik szűknek és kényelmellenesnek, mert túl van tömve butorral, melyek rosszul vannak elhelyezve. A szükségesnél több butor nemcsak felesleges és izléstelen,

de egészségtelen is. Rendkívül helytelen dolog ágyrajókat albérletbe fogadni. Ezt nem mindenkor a gazdasági kényszer folytán tesszik egyes családok, hanem a tulzásba vitt takarékosági szempontból. Ez a szokás igen sokszor veszedelmes következményeket vonhat maga után, amennyiben az ágyrajó betegséget vihet a családba vagy annak erkölcsét megronthatja. Külön szobák kiadásánál kisebb az esetleges veszedelmek esélye, de itt meg az a baj, hogy rendszerint a legkényelmesebb és legjobb szobákat adjuk ki, míg a család a szűkebb szobákba szorul össze.

A lakásnak butorral való túltömése — mint fentebb említettem, — egészségtelen, rossz szokás. Ezáltal nemcsak a levegőteret kisebbítjük, de korlátozzuk a kellő mozgás lehetőségét is. Különösen pedig a hálószobákba tegyük csak annyi butort, amennyi éppen szükséges, kerüljük a porfogó dolgokat, mint pl. függönyöket, szőnyegeteket stb. és lehetőleg vigyük keresztül, hogy minden személy külön ágyban aludjék. Az egészségre különösen fontos a lakás alapos szellőztetése. Minél szűkebb a lakás, annál szükségesebb a gyakori szellőzés, ami az ablakok többszöri nyitvatartása által érhető el. Nem kell félni a huzattól és a beáramló friss levegőtől, mert a romlott levegő sokkal egészségtelenebb. Télen elegendő egy ablakszárny 2—3 percig tartó kinyitása, míg nyáron éjjel-nappal tartasuk nyitva ablakainkat. Még télen is jó, ha éjszakán át egy kis ablaknyíláson keresztül friss levegőt engedünk hálószobánkba, ami nem árthat meg, ha jól betakarózzunk. Fűtetlen hálószobában aludni — ha a szoba fűtött helyiség mellett fekszik — egészséges dolog, mert a hideg kevésbé árt, mint a túlfűtöttség.

Jó ideig tartó szellőztetésre van szüksége a konyhának főzés után. Amíg főzünk, az ablakot mindig egy kissé nyitva hagyhatjuk. A téli fűtés összekötve a szellőztetéssel a leg-hathatósabb eszköz a lakásnedvesség ellen. Az egészséges szobalevegő legelemibb követelménye: a tisztaság. A tiszta test, a tiszta fehérnemű, tiszta ruházat és tiszta lakás nem lehetnek meg egymás nélkül. És tisztaság nélkül viszont nincsen egészség. Felső testünket mossuk meg naponta és fürdőjünk hetenként legalább egyszer, télen és nyáron egyaránt. Változtassuk sűrűn az ágyneműeket. Ruháinkra fordítsunk gondot és átázott ruhát vagy cipőt ne szárítsunk a szobákban.

Minden szobában helyezzünk el hygienikus köpöcsészéket, nem fűrészpórral vagy homokkal telítve, hanem vízzel. Szűk lakásban ne tartsunk állatokat, különösen pedig ne galambokat, madarakat, házinyulákat stb. és macskát vagy kutyát is csak abban az esetben, ha tiszták. Konyhahulladékokat, ételmaradékokat azonnal küszöböljünk ki a lakásból és az edényeket tartsuk mindig tisztán. Moly és káros porképződés ellen a legjobb védekezés, ha kevés szőnyeget, függönyt és pár-

názott butort tartunk a lakásban, A padlók rendszeresen tisztogatandók. Puhafa-padlókat hetenként legalább egyszer fel kell mosni és amíg megszárad, nyitva kell hagyni az ablakot. A butorok naponként megtörlendők, az ajtókat és ablakokat pedig vizes ruhával kell tisztítani. Végül igen tisztán tartandó a klozet is.

Említettem már, hogy a lakás legyen világos. Sokan függönyökkel sötétítik el lakásukat, ahelyett, hogy a jótékony napsugarakat beözönlteni engednék, ami a legegészségesebb dolognak nevezhető. Előnyös és célszerű világítás a villany- vagy gázlámpa. De mert a gáz levegővel elegyítve könnyen robban, vigyázni kell a gázcsapokra, melyek használat után gondosan elzárandók. Petroleum-lámpáinkat tartsuk tisztán, a lámpabelet naponta egyenletesen vágjuk le, mert ellenkező esetben nemcsak rosszul ég, de egészségtelen szagot is terjeszt. Ugy a gáz- mint a petroleum-világítás a levegőt átmelegíti és piszkítja, amiért is szükséges az időnkénti szellőztetés. A hálószobát lefekvés előtt feltétlenül ki kell szellőztetnünk.

A fűtésre is fordítsunk gondot. A lakást nem szabad tulfűteni, mert az ilyen lakásban való tartózkodás a meghülésre való hajlamot fejleszti. A szobalevegő sohasem legyen több 16¹/₂ Celsius vagy 13—14 Reamur foknál. A kályhák minden részét tartsuk tisztán, nehogy fűtés közben kártékony és egészségtelen gázok képződjenek. Mérsékelt fűtött szobákban kellemes a tartózkodás és alvás.

Ezek a lakás hygienia legegészségesebb, de egyben legfontosabb szabályai, melyeket egy pillanatra sem szabad ignorálnunk, ha egészségünkre adunk valamit.

Az ántánt megszállni készül Magyarországot.

Páris. Az ötös tanács Clemenceau elnökelete alatt újból a magyar kérdéssel foglalkozott. Hosszabb tanácskozás után elhatározta a bizottság, hogy a Magyarországra kiszabott feltételeket nem módosítja meg és szükség esetén megszállja az ántánt Budapestet és a Kun Béla uralma alatt lévő egész területet.

Genf. Július 7-én a szövetségesek főtanácsa Magyarország sorsáról döntött. Az eredmény még ismeretlen. Annyi kiszivárgott, hogy a békekötés nagyon gyorsan fog menni.

A párisi győzelmi ünnep.

Bukarest, július 16.

Párisból jelentik: A győzelmi ünnep megkezdését 101 salve lövés adta a párisi közönség tudomására. Egy óra múlva, reggel hat órakor, minden párisi templomban megszóltak a harangok. Hét órakor az összes párisi csapatok kivonultak a Champs Elyséesre, ahol a katonai ünnepség lefolyt. Az utcák, boulevardok zászlódiszt öltöttek. Minden ember az utcán volt és extázisban ünnepelte az ántant győzelmét.

Ki felelős a háborúért?

Bukarest, július 19.

A „Vorwärts“ egyik cikkében Schilf azt fejtegeti, hogy a felelősség kérdését az Internationale elé kell vinni. Csak egy páratlan, a semleges és hadviselő államok szociálistáiból alakult küldöttség járhat el igazságosan a felelősség kérdésében. Ennek kell megvizsgálnia az angol és francia irattárakat, a többi hadviselő államok titkos irattárával együtt. A

császár felelősségéről azt írja a lap, hogy a közelmúlt ismerői, valamint a szocialisták azon a véleményen vannak, hogy a háboru előtti évek történelme Vilmos császár békeszeretete mellett bizonyít. A szocialista lap szerint az ántant diplomáciája volt az, amely a központi hatalmak ellen blokkolt szervezett. (Viitorul.)

Megindulnak a hadműveletek a magyar szovjet-kormány ellen.

Bukarest, július 16.

Az „Epoca“ jelenti: Miután Amerika is belegegyezését adta a magyar szovjet-kormány elleni hadműveletekre, valószínű, hogy a katonai akció rövidesen megkezdődik. Még nem dönt el, hogy a katonai műveleteket a nagyhatalmak fogják-e végrehajtani, vagy pedig megbízzák ezzel a szerbeket, cseh-szlovákokat és románokat.

A szfinksz.

Nem tudom, mért, és nem tudom, honnan,
Csak áll előttem s kérdez merőn,
Néz a szemembe s biztosan érzem,
Hogy jön a vég s hull szét az erőm.

Néz, néz, merőn néz, csontig, velőig,
Forróan, mint a számum szele,
Iszonyu nézés, dermesztő édes,
És nézem én is, hullok bele.

Bekuszik fagyott szememen által,
Vasként bennem jár tekintete,
S ott benn parancsol, ott benn dönt, oldoz,
Vérem, erőm hull, bomlik bele.

Hull, bomlik, rend, hit, akarat, isten —
Ajkamra izzó ajak tapad
S karmok szoritják szívem mind összéb,
Ó nagy Szfinksz, könnyem, nézd, kifakad.

Néz s merőn kérdez. Ajkam befagyva,
Hallja a fülem: jön, jön a vég,
Lépte már dobban mély ritmusokban,
Közeleg: hidegen lebben a lég.

Felelnem kéne s békén az elmém,
Csak azt tudom, hogy nem én vagyok,
Aki a kérdést győzve megoldja.
Nagy mese, szép vagy, — s én meghalok.

Milliók tört csontja hever köröttem,
Mind forrók voltak s szerelmesek,
Csontjuk avarján pajkos szél dudol.
Nagy Szfinksz, majd én is köztük leszek.

Találós meséd én sem oldom meg,
Te lész a végem, ne bánd te se,
Csókdold az ajkam, vérezd a szívem,
Szakítsd a szívem. Szép, szép mese...

Bodor Aladár.

NAPI HIREK.

— Személyi hir. Miklós Benedek kézdivásárhelyi áll. posta és táv. felügyelő, párheti szabadságra városunkba jött. Miklós felügyelő a multakban 14 évet töltött el közmegelegedésre a helybeli postahivatal szolgálatában, mely idő alatt a lakosság minden rétegének szimpátiáját teljes mértékben megnyerte. Érezze magát jól körünkben!

— Eljegyzés. Medgyaszay Róbert államvasuti tisztviselő, a szászvárosi magyar ifjuság szimpatikus tagja, a napokban jegyezte el Denhoff Milcsike urleányt Gyuláról. Gratulálunk!

— Elhagyták a franciák Arad városát. Arad várost a franciák teljesen elhagyták, csupán Uj-Aradon maradt egy összekötő francia

különítmény. A románok átvették a várost, az összes hatóságokat és postai hivatalokat. Az összes hivatalnokok kivétel nélkül helyükön maradtak. („Dácia“ t. ü.)

— Érettségi vizsgálat a ref. Kún-kollegiumban. Július hó 7—12. napjain folytak le a ref. Kún-kollegium érettségi vizsgálatai. Jelentkezett 21 ifju, kikhez a dévai főreáliskola 6 érettségizett növendéke csatlakozott kiegészítő vizsgálatra a latin nyelvből. Július 7—9. napjain voltak az írásbeli, 10—12-én pedig a szóbeli vizsgálatok. Az eredmény kiemelkedő, valamennyien érettnak nyilvánították. A vizsgálatok elnöke dr. Szöllősy János előjárósági tag volt.

— Megindult az Apáthy-per főtárgyalása. F. hó 16-án kezdte meg Apáthy István egyetemi tanár politikai pörének főtárgyalását a nagyszebeni hadbíróóság. A főtárgyalás nagyszabású és hosszú tartamnak mutatkozik, tekintettel a megidézett tanuk nagy számára. A vád tekintetében harminchatan fognak tanuságot tenni, Apáthy tanui pedig mintegy tizenötven vannak. Apáthy annak idején Niculcea tábornok kihallgatását kérte, aminek a hadbíróóság helyet adott, úgy, hogy a főtárgyalás folyamán Niculcea tábornok is tanuskodni fog. A védők, mint megirtuk, Bucean dr., akit hivatalból küldtek ki a védelemre, Socol dr. kolozsvári ügyvéd és végül Biró Balázs dr., aki kiegészítő fog szerepelni, valószínűleg mint Apáthy magánvédője. A tárgyalás — tekintettel a per anyagának terjedelmes voltára — 5—6 napig fog eltartani előreláthatólag. A főtárgyalás nyilvános lesz.

— A Generale bankjegyeit csak három—négy hónap múlva vonják ki a forgalomból. Bukarasti tudósítónk jelenti: A német kormányzat annak idején kétmilliárd és 230 millió papírpénzt bocsátott ki a Generale bank útján. Ebből az összegből egy milliárd és 200 millió volt Romániában lebeglyezés alkalmával. A román állam azt javasolta a Banca Nationálnak, hogy e bankjegyeket cserélje föl a saját bankjegyeivel, de a nemzeti bank csak 500 milliónak a forgalomból való kivonására volt hajlandó; a többi cserélje föl az állam kincstárjegyekkel. A pénzügyminiszter nem fogadta el ezt az ajánlatot, s elhatározta, hogy az összes Generale bankjegyeket bevonja, s az egész összeg helyett kincstárjegyeket bocsát ki. Ezeknek teljesen egy értéke lesz a Nationala bankjegyeivel. Az erre irányuló intézkedések rövidesen megkezdődnek, de a Generale bankjegyeit három—négy hónap előtt nem vonják ki a forgalomból.

— Szászváros — jég nélkül. A város közönsége érthető elkeseredéssel tapasztalja, hogy városunkban nem lehet jeget kapni. A közönség a városi villamosmű jéggyárába vett bizalmából kifolyólag a télen a jégvermeket nem töltötte meg s ma, a nyár derekán, nincs jég. Mészárosok, élelmiszerkereskedők, vendéglősök, korcsmárosok, háztartások, gyógyszertárak szenvednek e miatt, miért ezuton is felhívjuk a hatóság figyelmét arra, hogy minden tekintélyét, befolyását vesse latba, hogy a városi villamos-vállalat jéggyára a jéggyártáshoz szükséges anyagokat rövid időn belül Déva, Vajdahunyad városokhoz hasonlóan megkapja.

— Bécsben háromszázezer munkanélküli van. Az osztrák delegáció új jegyzéket adott át a békekonzferenciának, amelyben panaszt emel Ausztria pénzügyi helyzete miatt, amely még a nyersanyag beszerzésére sem képes. A munkásság nem dolgozhat és Bécsben mintegy háromszázezer munkanélküli van.

— **A termés zár alá helyezése.** A nagy-szebeni kormányzótanács kiadta a termés beszállításáról szóló rendeletét. Ennek értelmében a termékek beszállítása megkezdődik, amint az adminisztráció létrejön. Az ellenőrzést előreláthatólag a közéleti kormánybiztosok fogják végezni 3—3, a kormányzótanács által kirendelt bizalmi közeg részvételével. A kormányzótanácsnak az a célja, hogy a kisbirtokot a gabonatermés beszállítása alól felmentse. Száz holdon felelő birtoknál az összes hüvelyeseket, gabonaműveket zár alá veszik.

— **Gyógyszerészek kérelme.** A közönség jól felfogott érdekében közöljük, hogy a gyógyszertárak orvoságos üvegekben, tégegyekben nagy hiányt szenvednek, mivel ebbeli készleteik kiegészítését részint anyaghiány, részint szállítási nehézségek miatt nem tudják eszközölni s így az orvoságok kiszolgáltatása gyakran késedelmezéssel jár. E körülményre való tekintettel figyelmeztetjük a közönséget, hogy orvoságok vásárlásánál tiszta, jól kimosott üveget, tégenyt vagy más alkalmas edényt vigyen magával, ha azt akarja, hogy a kiszolgálás körül késedelem ne érje.

— **Figyelmeztetés.** A meleg nyári napok beálltával kétszeres gondot kell fordítani arra, hogy egy esetleg keletkező tüzet azonnal el tudjunk oltani. E végből minden háztulajdonos, bérlő teljesítse a hatóságnak azon rendelkezéseit, melyek szerint minden udvarban hordókban, kádakban állandóan vizet és mellette merítő edényeket s lajtorját kell tartani. Az udvarok és pöcegödrök takarítására vonatkozó rendelkezések betartására szintén felhívjuk a közönség figyelmét.

— **Mennek az erdélyi kivándorlók** cim alatt közöltük, hogy az első vonatot az Erdélyt elhagyni szándékozók elindították Nagyszebenből Bécs felé. Ez az értesülésünk téves volt annyiban, hogy a kivándorlók vonatát még nem indították utnak. A Kolozsvár városi prefektusi hivatalnál tudakozódva ez irányban, most már megtudtuk a kivándorlók vonatának végleges elindítási időpontját. E szerint július 18-án indult el az első vonat azokkal, akik Erdélyből kiköltözködni szándékoznak.

— **A hátszegvidéki népegészség ügyének felkarolása.** Mint értesülünk, Hátszegen kezdeményező lépés történt egy állandó humanitást szolgáló poliklinikai szanatórium létesítése végett, mely a szép Hátszegvidéke népegészségének ügyét általánosan fel kívánja karolni, hogy a szegénysége ne legyen akadály senkinek, hogy ő, vagy gyermekei gyógykezelés hiánya miatt időnek előtte elpusztuljanak. Ezen akció bevezetése képen Hátszegen egyelőre dr. Parasca Leó rendelőtermében a veneriás betegségben szenvedők teljesen ingyen vizsgáltatnak meg és kapnak gyógyszereket is s otthon gyógyíthatják meg magukat. Örömmel tudatjuk e hírt, mert e lépés csakugyan humánus célok szolgálatában tétetett meg.

— **Jugoszláviában beváltják a magyar hadikölcsönöket.** Temesvárról jelentik: Nagyonfontosságúnak látszik reánk nézve Filipov dr. temesmegyei kormánybiztosnak, illetőleg a belgrádi pénzügyminiszternek egy Temesváron kihirdetett rendelete, amely szerint az összes városi és községi pénztárak az osztrák-magyar hadikölcsönkötvényeket beváltják, azaz a feltétellel, hogy az eladásból származó összegben jugoszláv államkötvényeket jegyeznek. Az államkölsönbe fektetett minden 100 koronát 5 koronával magasabban váltanak be, mint rendes körülmények között. Hogy a belgrádi pénzügyminiszter szerint „rendes körü-

lmények“ között mennyiért váltják be a hadikölcsönöket, arról hallgat a rendelet, de azért magában az a tény, hogy a hadikölcsönöket beváltják, tehát azok nem értéktelenednek el teljesen, bizonyára igen sokakat meg fog nyugtatni.

— **A droguista alkalmazottak bérmozgalma.** A kolozsvári droguista alkalmazottak a minap munkaadóknak egy memorándumot nyújtottak át, amelyben kifejtve a nehéz megélhetési körülményeket, fizetésemelést kérnek. Havi 350 korona fizetésig száz, ötszáz koronáig nyolcvan, hatszázig hatvan, nyolcszáz koronán felüli fizetéssel pedig negyven százalékos emelést kérnek a droguista alkalmazottak. A memorándum ezenfelül pontos munkaidőt, indulási szabadságot, meghatározott felmondási időt, végkielégítést és egyéb kisebb-nagyobb anyagi és jogi kedvezményeket állapít meg a gyógyáru kereskedésekben alkalmazott személyzet részére. A munkaadókkal folytatott tárgyalások eddig elég eredményesen folytak le és remélhető, hogy a droguista alkalmazottak kívánságai teljesülni fognak.

— **Az Osztrák-Magyar Bank nem bocsát ki több pénzt.** A bukaresti „Chemarea“ írja: Az Osztrák-Magyar Bank beszüntette a banknyomást — kivére az 1 és két koronásokét. A személyzet legnagyobb részét elbocsájtották. A bankjegykisíket jól becsomagolva ismeretlen helyre szállították. Ez a magyarázata annak a hírnek, hogy a bank aranykészletét elrejtette. Felmerült az a terv is, hogy a bank likvidálása után a bank nyomdai üzemeit el fogják adni.

— **Nők az angol alkotmányban.** A „Le Progres“ írja: Az angol alsóház legutóbbi ülésén 100 szavazattal 85 ellen elfogadták a nők emancipációjára vonatkozó törvényjavaslatot. E törvény következményei szociális szempontból sokkal jelentősebbek, mint politikai tekintetben. A javaslatot a munkáspárt nyújtotta be. Elfogadása folytán a nők egyenlő jogot kaptak a férfikkal az aktív és passzív választói jog, valamint a pályaválasztás terén. Mult évben választói jogot kaptak a nők harminc évtől fölfelé. Mostantól kezve huszonegy éves korukban már szavazhatnak. Másfelől szabadon léphetnek szellemi pályákra, melyek eddigelé Angliában inkább el voltak zárva előlük, mint Franciaországban.

— **Vanderbild felakarja építeni Európát.** A londoni „Financial News“ jelenti Newyorkból: A Vanderbilt amerikai bankháznak az a javaslata, hogy a háboruban elszegényedett európai államokat pénzügyileg fölsegíti és ezáltal Európa elpusztított részeit felépíti, Amerika pénzügyi köreiből általános helyeslésre talált. Ezek a körök azonban azon a véleményen vannak, hogy először az európai produkciót kell elszigetelni s ebből a célból meg kell változtatni a vámrendszert. Mindennél elismerik, hogy az egyes európai ipari üzemeknek sürgősen segítségére kell sietni. Viszont a szenátus ellenzi Vanderbild azon javaslatát, hogy az amerikai kincstár előjogait fügesszék fel. Amerikának az a terve, hogy Európa számára 15 év alatt amortizálható óriási összegű kölcsönt nyújt.

— **Borkészítés ribizliből és meggyből.** Ahol ez a két gyümölcs bővében van, ott igen jó és kellemes ízű bort lehet belőlük készíteni, amelyet bárki is szívesen megihat. Az eljárás a következő: Összezuzzuk a ribizli s a levét edénybe kinyomjuk, ugyanezt tesszük a meggyel is. Ekkor a kétféle levét a következő arányban összevegyítjük: 1 liter ribizli-lé és félliter meggy-lé, amely keverékhez

még két liternyi ivóvizet öntünk és 1 negyedkiló fehér cukrot adunk, amely amint feloldódott, kész a must. Ez éppen úgy ki fog forrni, mint a szőlőből készült must, csak hogy a kiforrása jóval tovább tart, miért is a forrás gyorsítása végett tanácsos lehetőleg meleg kamrába vagy pincébe juttatni. Az ilyen bor ősz végére rendszeren már annyira megtisztul, hogy akár üvegre is lehet fejteni.

— **Mit ér a francia frank.** A L'Oeuvre című francia lap júniusi számának címlapján nagy betűvel közli a francia frank értékét a külföldi államokban. Eszerint az Egyesült Államokban 82 centime, Angliában 85 ctm, Svájcban 80 ctm, Spanyolországban 78 ctm, ellenben Németországban — és ezt győzelmes meglepéssel jelzi a francia lap — 207 centime-ot ér. Bizony a francia frank is meglehetősen alulmaradt a parin a nagy háborús kiadások következtében, de még mindig nagy magasságban áll a mi szegény koronánk fölött.

— **Felvétel a gyulafehérvári papnevelőbe.** Akik a papnevelőbe óhajtanak felvétetni, jelentkezzenek a róm. kath. püspöki hivatalnál ezekkel az okmányokkal: keresztlevél, orvosi bizonyítvány, érettségi bizonyítvány, s az illetékes lelkész ajánló irása.

— **A horvátok beszéljenek oroszul, a szerbek használják a latin betűt.** A horvát írók egyesületének legutóbbi ülésén Andrics dr. indítványára elhatározták, hogy tanulmányozás végett elküldik az összes jugoszláv tudományos és kulturális egyesületeknek azt a javaslatot, hogy a délszláv irodalom egyesítése érdekében a horvátok fogadják el az északi dialektust, a szerbek pedig a latin betűket. A cirill betűket ezentul csak az egyházi irodalomban használnák.

A „SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE“ hetilap előfizetési ára:

Egész évre	— —	20 kor.
Fél évre	— —	10 kor.
Negyed évre	— —	5 kor.
Egyes szám ára	—	40 fill.

— **A zöldségeműek új ára — Aradon.** Az ármegállapító bizottság minapi ülésén a piacon eladásra kerülő zöldségeműek árát a következőképen állapította meg: vöröshagyma szárral 40 fillér, szár nélkül 60 fillér, meggy 3 K, befőzésre való meggy 4 K, kelkáposzta 1 K, káposzta 2 K 50 fillér kilónként, tojás drbja 70 fillér, juhturó kilója 24 K, új burgonya kilója 3 K 50 fillér, literje 2 K 50 fill., régi burgonya kilója 1'60 K, sóska kilója 1 K, szemes zöldborsó kilója 3 K, literje 2 K, hüvelyes zöldborsó kilója 1 K, zöld bab kilója 3 K, tök kilója 1 K, gyalulva 2 K, kalarábé drbja 12 fillér, hegyes zöld paprika drbja 10 fillér, bolgár zöld paprika drbja 20 fillér, ugorka drbja 20 fillértől 1 K-ig.

— **Asszonyok a cseh közigazgatási pályán.** A Pilsen melletti Wedonic községben, több nagyobb városban és a falvakban alpolgármesteri állásba és a községi választmányba asszonyokat választottak meg. (Dácia.)

— **Német áruk Itáliában.** Mint egy berlini hír jelenti, az első német áruk már megérkeztek Itáliába. A számuk egyelőre még nem nagyon jelentős, de már minden előkészület megtörtént, hogy a nagybani átviteli forgalom meginduljon.

— **Ujabb légi csuda.** A „Viitorul“ írja: Az R. 34. repülőgép átrepülte az Atlanti oceánt és Mineble Lofnál — Island szigetén szállott le. Utját 18 óra 12 perc alatt tette meg minden baj nélkül.

— **Nőtlenégi adó Jugoszláviában.** A jugoszláv hatóságok megkezdték a nőtlenségi adó kivetését Jugoszlávia egész területén. A nőtlen férfiak kötelesek havonta 30 dinár adót fizetni 18 éves kortól 30 évig. A 30 éven felüli korbéliek havonta 60 dinárnyi adót fizetnek. Az így begyűlt adót szegényebb házaspárok segítésére fordítják. Ha nálunk is behoznák ezt az adót, bizony szép összeg gyűlné egybe.

— **Hány zsidó él a föld kerekén.** Az „Univers Israélite“ című francia folyóirat a legutóbbi számában statisztikát közöl arról, hogyan oszlanak meg a zsidók a föld kerekén. Az „Univers Israélite“ adatai szerint a föld különböző részein szétszórva zsidók teljes száma 11,817.783, a kik közül 8,942.266 Európában él, 1,894.409 Amerikában, 522.635 Ázsiában, 341,867 Afrikában és 171.106 Ausztráliában. Az európai zsidók közül 5,110.548-nak Oroszország, 1,224.899-nek Ausztria, 851.378-nak Magyarország, 607.862-nek Németország, 282.277-nek európai Törökország, 266.652-nek Románia, 238.275-nek Anglia, 105.988-nak Hollandia, 100.000-nek Franciaország (közülük 70.000 Párisban él), 52.115-nek Itália, 33.663-nak Bulgária, 15.000-nek Belgium és 12.264-nek Svájc a hazája. A világ valamennyi városa közül Newyorkban él legtöbb zsidó: 1,062.000 fő. Utána Varsó következik 254.712 (35·8 százaléka a város teljes lakosságának), Budapest 186.047, Bécs 146.929, London 144.300, Odessza 138.935, Brooklyn kerek szám 100.000, Berlin 80.000 lakossal stb. Az orosz Kisinyevben 50.237 zsidó él, a város lakosságának 46·3 százaléka. Ez a világ legsűrűbb zsidó lakosságú központja.

— **A jazz.** Ma még kevesen tudják, hogy mit jelent a jazz, de rövid idő múlva ép olyan fogalom lesz, mint a tangó. Ez a párisi új tánc, mely már mindenünnen kiszorította a fox-trotot. Hogy milyen egy valódi, hamisítatlan jazz? Elég lesz, ha a zenéjét leírjuk. Mert ezt az új táncot specialis zenekar hangjai mellett lejtik. A zenekar tagjait négyekből és kinaikból állítják össze és instrumai között szerepelnek: túlkók, nagydobok, szirénák, bugókürtök, ércütő eszközök, trombiták stb. Egy éles fütty vezeti be a táncot, majd megszólal a zenekar, kitör a legrettenetesebb lárma, ami elképzelhető. Azt hinné az ember, hogy bedőlnek a falak. Még revolverek is beleszólnak a muzsikába. És mégis, az egészet valami vad és mégis egyszerű ritmus szabályozza s a végén elhallgatnak a rémes hangszerek és egy szelíd flótaghang fejezi be az előadást. Ez a zene, a tánc pedig megfelel a zenének. Egy tánc s a táncospárok holtra-fáradtan rognak össze az örült extazisba menő forgás, ugrálás után. Rövid szünet, ezután kezdődik megint előlről. Ez most a divat...

— **Kérelem.** Tisztelettel kérjük t. munkatársainkat és tudósítóinkat, hogy kézírataikat, közleményeiket úgy adják postára, hogy azok legkésőbb péntek délre itt legyenek, mivel technikai akadályok miatt a később érkező kéziratok ugyanazon héten már le nem közzölhetők.

— **Szászvároson közlekedő vonatok.**
Tövisről érk. a 609. sz. d. u. 1 óra 29 pkor.
" " a 611. sz. este 8 " 51 "
Bukarestről érk. a 605. sz. gyv. éjjel 11 ó. 30 p.
Aradról érk. a 610. sz. d. u. 2 óra 07 pkor.
" " a 608. sz. éjjel 12 " 01 "
Párisból érk. a 606. sz. gyv. reg. 5 óra 37 pkor.
A 605. és 606. szm. gyorsvonat Bukarest—Páris között közlekedik, a gyorsvonat I-ső osztályára megváltott jeggyel bárki utazhatik. A Tövisről érkező 611. sz. vonat egyelőre mindennap 3 órával később indítatik.

— **Tilos az erdélyiek és a román királyságbeliek közötti házasságkötés.** A nagyváradi prefektúrához az elmúlt héten a nagyszebeni kormányzótanácstól rendkívüli érdekes távirat érkezett. A nagyszebeni kormányzótanács elrendeli, hogy további intézkedésig, illetve amíg a nagyszebeni kormányzótanács kultuszminisztere a házastársak vagyoni viszonyait nem rendezi, addig az erdélyiek, helyesebben a Consiliul Dirigent által közigazgatott területeken illetékeseknek a régi román királyságbeli állampolgárokkal való házasságkötése tilos. Kivételes esetekben a nagyszebeni kormányzótanács adhat felmentést.

VIDÉKI

előfizetőinket tisztelettel kérjük, hogy hátralékaikat beküldeni, előfizetéseiket postafordultával megújítani sziveskedjenek, mert ellenesetben — legnagyobb sajnálatunkra bár — kénytelenek leszünk számunkkal megszüntetni.

Kiváló tisztelettel:

A kiadóhivatal.

Meghívó.

A Szászvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság XLVI-İK ÉVI RENDES KÖZGYŰLÉSÉT

1919. évi július hó 27-én d. e. 11 órakor tartja meg saját helyiségében, melyre a t. részvényesek ezennel tisztelettel meghívattak.

Ha 1919. július hó 27-én a t. részvényesek az alapszabályok 19. §-a által megállapított számban és kellő számú részvények képviseletében meg nem jelenének, ez esetben a közgyűlés már most 1919. augusztus hó 10-én d. e. 11 órára ugyanoda egybehívatik, amikor is a napirend, tekintet nélkül a megjelenők és az általuk képviselt részvények számára, jogérvényesen le fog tárgyalatni.

NAPIREND:

1. Elnöki megnyitó.
2. A jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag küldése.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentéseinek tárgyalása és a mérleg megállapítása.
4. Határozathozatal a tiszta jövedelem felosztása iránt és a felmentvény megadása.
5. Igazgatósági-elnök és esetleg egy igazgatósági tag választása.
6. Esetleges indítványok.

Az alapszabályok 17. §. értelmében a közgyűlésen csak azon részvényesnek van tanácskozási és szavazati joga, aki részvényeit le nem járt szelvényeivel együtt, a közgyűlést megelőzőleg három nappal az intézet pénztáránál elismervény ellenében letette.

Az 1918-ik évről szóló mérleg és zárószámadások, valamint az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentései a közgyűlés előtt 8 napon át a hivatalos órák alatt az intézet üzlethelyiségében megtekinthetők.

Szászváros, 1919. július 18-án.

Az igazgatóság.

A „Szászvárosi Könyvnyomda Részvénytársaság“ **könyv- és papirkereskedésébe egy ügyes fiú, ki legalább 2 gimn. osztályt végzett és magyarul, németül és románul beszél, tanulóknak azonnal felvétetik.**

Némi iskolaképzettséggel bíró ügyes fiú **lakatos-tanoncnak** felvétetik Rech Károly géplakatosnál. 8 2-3

Üzleti berendezés eladó Romoszi-ut 23. sz. alatt (Hasatschek-féle ház.) 10 2-3

Hasatschek Károly

■ ■ ■ **építőmester** ■ ■ ■
7 2-25
■ ■ ■ Szászváros, Romoszi-ut 23. ■ ■ ■

Elsőminőségű gépkenőolajok és hengerolajok

kaphatók az Erdélyi Egyesült Kereskedelmi Rt. DÉVÁN. 1 3-3

China-vasbor.

Elsőrangú minőségű vérképző gyógybor, vérszegények, lábba-dozók, sápkóros gyermekek részére kiváló erősítő szer. Ára: kis üveg 10 korona, nagy üveg 22 korona. o-o Kapható:

DEMETER KORNÉL gyógyszerésznél Szászvároson. 280 7-12

Szászvárosi Könyvnyomda

Részvény-Társaság

■ elvállalja bármilyenü nyomtatványok, részvények, művek, folyóiratok, stb. legmodernebb stilszerű előállítását, ennek ■

Könyv és papirkereskedése

■ bővelkedik a legnagyobb választékban irodai, iskolai kellékekben, folyóiratok, valamint az irodalom legjobb műveiben ■
■ stb. a legutányosabb árak mellett ■

PÁRTOLJUK A HELYI IPART!

Kovács József

uri és női cipész
Sörház-utca 4. sz.

Kiadó.

Weisz József

kádár-mester
Ország-ut 27. (Orbonás-féle ház)

Elvállal e szakmába vágó mindennemű munkákat jutányos árak mellett!

Gauger Frigyes

kovács- és kerékgyártómester
Kovács-utca 3. szám.

Ájben Antal

++++ lábbeli-készítő +++++
Országut, (Simonfi-féle ház)